

(๒๒)
คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ๑๘/๒๕๖๒

วันที่ ๑๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒

ระหว่าง { นายเรืองไกร ลีภิพัฒน์ ผู้ร้อง
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายเรืองไกร ลีภิพัฒน์ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่าเมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี (ผู้ถูกร้อง) ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ด้วยถ้อยคำไม่ครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง โดยผู้ถูกร้องไม่ได้กล่าวถ้อยคำที่บัญญัติว่า “... ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ” และยังคงกล่าวถ้อยคำ คำว่า “ตลอดไป” เพิ่มเติมในตอนท้ายของการถวายสัตย์ปฏิญาณ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง ไม่ได้บัญญัติไว้แต่อย่างใด เมื่อผู้ถูกร้องไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง ย่อมทำให้การเข้ารับหน้าที่ ยังไม่อาจกระทำได้ กรณีจึงเข้าข่ายเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ ประกอบมาตรา ๓ วรรคสอง และเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ ต่อมาเมื่อวันที่

๒๕ - ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องได้แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา ซึ่งคำแถลงนโยบายกล่าวถึงนโยบายหลัก ๑๒ ด้าน และนโยบายเร่งด่วน ๑๒ เรื่อง แต่ไม่มีการชี้แจงแหล่งที่มาของรายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินนโยบายดังกล่าวให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้ต้องชี้แจงแหล่งที่มาของรายได้ที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินนโยบาย เพื่อเป็นการป้องกันมิให้คณะรัฐมนตรีจัดทำนโยบายในลักษณะประชานิยมโดยไม่คำนึงถึงที่มาแห่งรายได้ของรัฐที่จะนำมาใช้จ่าย หรือกระทบต่อการดำเนินการตามนโยบายแห่งรัฐที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และยุทธศาสตร์ชาติ การที่ผู้ถูกร้องไม่กระทำการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง ย่อมทำให้การบริหารราชการแผ่นดินของผู้ถูกร้องไม่อาจกระทำได้ จึงเข้าข่ายเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙

ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่อัยการสูงสุดไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสาม เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ดังนี้

(๑) การถวายสัตย์ปฏิญาณของผู้ถูกร้องไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง และการแถลงนโยบายของผู้ถูกร้องต่อรัฐสภาที่ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อันเป็นการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ วรรคสอง และเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕

(๒) มีคำสั่งเพิกถอนการกระทำของผู้ถูกร้องที่ไม่ชอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง และสั่งการให้ผู้ถูกร้องดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องต่อไป

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้” วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดทราบว่ามีกรกระทำตามวรรคหนึ่ง ย่อมมีสิทธิ

ร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้” และวรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับคำเนิการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นเพียงกรณีที่ผู้ร้อง กล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องไม่กระทำการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๑ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๖๒ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นการกระทำที่เป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกร้องได้ดำเนินการหรือยุติไปแล้วก่อนที่ผู้ร้อง จะได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้วินิจฉัย โดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิ หรือเสรีภาพเพื่อกระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง แต่อย่างไรก็ดี กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๕ วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๓) ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณา วินิจฉัยได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และเมื่อมีคำสั่ง ไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

- ๔ -

(คำสั่งที่ ๓๖/๒๕๖๒)

[Signature]

(นายเจริญ ภักดีธนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายซัช ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ